

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen

EPIDEMIOLOGIE VAN VLEKTYPHUS

In dit *Tijdschrift* van 11 Juli j.l., komt een referaat voor van BLOMHERT over een artikel van H. KLOSE in de *Klinische Wochenschrift* betreffende waarnemingen over epidemiologie van vlektyphus.

In dit referaat wordt nog eens gewezen op het in vakkringen bekende feit, dat niet alleen de vlektyphusluis doch ook de faeces van de luis vlektyphusinfectie kunnen teweegbrengen, aangezien deze eveneens de Rickettsiae bevatten. Hieruit wordt echter de conclusie getrokken, dat bij de ontsmetting blauwzuur vervangen zou moeten worden door stoom of heete lucht. Deze conclusie geeft mij aanleiding een woord van waarschuwing te laten hooren, immers blauwzuur is voor bestrijding van vlektyphus een voortreffelijk middel, dat echter niet misbruikt moet worden, namelijk dat het niet betiteld moet worden als „desinfectie”-middel. Behandelt men vlektyphusgoederen met blauwzuur, dan moet men deze daarna desinfecteeren, hetgeen wij dan ook alreeds jaren geleden hebben gedaan. Het vervangen van blauwzuur door stoom verdient allerm minst aanbeveling, immers verschillende goederen kunnen zonder te bederven niet in stoom worden behandeld, ook de meeste andere goederen lijden min of meer door stoombehandeling.

Naast het blauwzuur is de heete lucht een uitstekend hulpmiddel voor desinsectie en wij hebben naast het blauwzuur ook sedert jaren heete-luchtdesinsecties uitgevoerd. Een andere zaak is of men een afdoende desinfectie met heete lucht tegen Rickettsiae kan verkrijgen. Vooreerst moet men dan de temperatuur van de heete-luchtkamer *aanzienlijk* verhoogen en den inwerkingstijd verlengen, doch daarenboven zal men de heete lucht in sterke beweging moeten brengen om de overdracht van warmte te bevorderen, teneinde de in kleederen, matrassen en dergelijke beschermde Rickettsiae op voldoende hooge temperatuur te brengen. Dit is echter niet zoo eenvoudig en voor mij bestaat nog absoluut niet de zekerheid of men op die wijze goederen op afdoende wijze kan desinfecteeren van het vlektyphusvirus. Dat het op deze wijze in oorlogstijd te velde geschiedt voor de klee-renbehandeling en masse, laat zich begrijpen, doch of dit voldoende is voor bedgoederen uit woningen zal toch nog moeten blijken.

Tenslotte rijst nog de vraag hoe men verder goederen zou moeten behandelen zooals met trijp bekleede meubels, waarin zonder twijfel klee-luizen en faeces kunnen voorkomen en die men toch zeker niet in heete lucht van hooge temperatuur kan brengen, omdat zij dan uit elkaar vallen en bedorven worden. Ook daarvoor blijft het blauwzuur de eenige juiste werkwijze.

Mijn conclusie is derhalve, dat behandeling met blauwzuur groote voordeelen biedt, te meer omdat men blauwzuurinrichtingen ook voor andere doeleinden kan gebruiken, terwijl heete-luchtbehandeling naast het blauwzuur haar waarde heeft, doch dat het voor desinfectie na *beide* behandelingen bij den huidige stand van zaken aan te bevelen is, te desinfecteeren bij voorbeeld door middel van het niets beschadigende vacuum-formaldehydeproces.

M. F. DE BRUYNE

Directeur van den gemeentelijken vervoer- en motordienst, reinigingsdienst en ontsmettingsdienst

Rotterdam, 5 Augustus 1942

SULFAPYRIDINEMEDICATIE

Na lezing van wat arts A. D. W. TILANUS mededeelde over de rectale toediening van sulfapyridine bij pneumonielijders, die de perorale medicatie niet bleken te verdragen, is de volgende eenvoudiger behandeling van dergelijke patiënten aan te bevelen.

Men late in de apotheek suppositoria vervaardigen met 1 g sulfapyridine per zetkaarsje. Deze kan de patiënt gemakkelijk zelf inbrengen, desnoods liggende, nadat hem één keer voorgedaan is, dat het erop aankomt de zetkaars door de anaalsluitspier te doen schieten.

Door verstrekking van een vingercondoom, dat na gebruik nog aan den vinger voldoende voorgereinigd kan worden met een watje met zeepspectrum, is aan den eisch der hygiëne tegemoet gekomen, ook, wanneer de handeling door een huisgenoot zou moeten geschieden. De wijkverpleegster is zodoende misbaar.

De toegepaste doseering bij drie patiënten, die van den aanvang af braakten, was 1 zetkaars om de 4 uur, dus 6 g per dag. De temperatuur was weer normaal binnen de 30 uur. Daarna gereedelijke vermindering der doseering onder contrôle der leucocyten. Van een lagere doseering zag ik eens het gevaar der „Arzneifestheit”, waarvoor onder andere prof. KUENEN met nadruk waarschuwt. „Als men toeslaat, dan krachtig, doch kort!”

Bij een patiënt, een man van 63 jaar, reageerde een croupeuse pneumonie der rechter onderkwab aanvankelijk gunstig op een dosis van 3 g dagéna 's daags. Den derden dag was de temperatuur bijna weer normaal, doch steeg denzelfden avond weer tot ongeveer 40°, waarbij het pneumonische proces zich tot de rechter bovenkwab bleek te hebben uitgebreid. Toediening van 7 g dagéna per dag had na 30 uren nog geen uitwerking, waarna de algemeene toestand van den man het gebruik van cibazol noodig maakte, dosis 7 g per dag. Den zesden dag was de man koortsvrij.

Haarlem, 4 Augustus 1942

J. E. BROERS

ONBEWUSTE BARING

Aangaande de vraag „onbewuste of pijnlooze baring” zou ik collega STOMPS willen herinneren aan mijn mededeeling: „Over niet geweten zwangerschap” in het *N. T. v. G.* van 1923, Eerste helft, no. 3.

De door mij waargenomen gevallen behooren feitelijk in een andere groep thuis, toch zijn het in zekeren zin grensgevallen: pijnlooze, onbewuste baringen. In het bijzonder wil ik — in verband met de mededeeling van STOMPS — de aandacht vestigen op de zoo belangrijke publicatie van wijlen prof. VAN ROOY in het *Nederl. Maandschrift v. Verloskunde en Vrouwenziekten en voor Kindergeneeskunde*. Een jonge vrouw (secundipara) stond terecht wegens kindermoord; zij beviel van een voldragen kind, dat geademd had, op het privaat. Zij wist niet, dat zij zwanger was, had geen kindsbewegingen gevoeld; de amenorrhoe had zij toegeschreven aan het zoogen van haar kind. Tijdens de baring had zij geen pijn gevoeld.

De rechtbank grondde haar vrijspraak „op de mogelijkheid, dat de uitdrijving van een kind uitermate snel, nagenoeg of geheel pijnloos, zonder aankondigende verschijnselen of na weinig beteekenende en gemakkelijk onjuist op te vatten voorafgaande teekenen kan plaats hebben.” Ruim zes jaren later hielp VAN ROOY de vrouw bij haar verlossing en stelde vast, dat zij bij de geboorte van het kind in billigging bijkans geen pijn voelde. VAN ROOY's slotwoorden klinken als een waarschuwing: „middelerwijl is het noodig en nuttig om dergelijke gevallen goed in de herinnering vast te houden, omdat ze bij tijd en wijle kunnen dienen ter voorkoming van ernstige juridische dwalingen”.

Utrecht, 8 Augustus 1942

K. A. ROMBACH

BERICHTEN

BUITENLAND

BELGIË. — BEPERKTE AFLEVERING VAN VERDOOVENDE MIDDELEN. Het is op last van de Duitse overheid aan de Antwerpsche artsen verboden aan Duitse militairen opium en opiaten „te overhandigen of te verkoopen”, anders dan op voorschrift van Duitse geneeskundigen (*Beroepsblad*, 1942, bldz. 217).

— ORGANISATIE VAN VERSLAAFDEN. Te Gent heeft zich een aantal morfinisten georganiseerd ten einde artsen en apothekers te bewegen tot het afgeven van recepten en narcotica. Zij beproeven alle middelen, te beginnen met het classieke verzoek om een recept ten behoeve van een aan kanker lijdend familielid, tot het vervalschen van recepten toe (*Beroepsblad*, 1942, bldz. 219).